

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਅਪੀਲੀ ਅਪਰਾਧੀ

ਐਸਐਸ ਦੀਵਾਨ ਜੇ.

ਚੰਨ ਰਾਮ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1974 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 199

13 ਜਨਵਰੀ 1978 ਈ.

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ (1860 ਦਾ XLV) — ਧਾਰਾ 161 — ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ — ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਜੇਬ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਫੀਨੋਲਫਥੈਲੀਨ ਪਾਊਡਰ — ਅਜਿਹੇ ਪਾਊਡਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਜੇਬ ਨੂੰ ਘੋਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਡੁਬੋਇਆ ਗਿਆ—ਕੋਈ ਮਾਹਰ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਢੰਗ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ - ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ - ਕੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ 'ਤੇ ਫੀਨੋਲਫਥੈਲੀਨ ਪਾਊਡਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਪਾਊਡਰ ਜੇਬ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਪਾਸੇ ਚਿਪਕ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਜੇ ਕਮੀਜ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 5 ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਡੁਬੋਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਪਾਊਡਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਖੋਜ ਦੇ ਢੰਗ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਮਾਹਰ ਰਾਏ ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫੀਨੋਲਫਥੈਲੀਨ ਪਾਊਡਰ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(ਪਰਾ 10)

ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਾਲ ਬਾਹਰੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ, ਮਿਤੀ 30 ਜਨਵਰੀ, 1974 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।

ਦੋਸ਼: ਧਾਰਾ 161 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ

ਸਜ਼ਾ : ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਆਰਆਈ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨਾ। 1.000 (ਰੁ. ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ)। ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਆਰ.ਆਈ.

ਡੀਡੀ ਜੈਨ ਅਤੇ ਏਸੀ ਜੈਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਡੀ.ਐਸ.ਕੀਰ ।

Chanan Ram v. State of Punjab (S. S. Dewan J.)

ਨਿਰਣਾ

iS, S. ਦੀਵਾਨ, J.— ਇਹ ਚੰਨਣ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼੍ਰੀ ਏ.ਐਲ. ਬਾਹਰੀ, (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ), ਪਟਿਆਲਾ, ਮਿਤੀ 30 ਜਨਵਰੀ, 1974 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। 6 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ 1,000 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਈਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ 3 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਕੱਟਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੰਤਕਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਫਤਰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਾਹੀਂ ਨਕਲ ਏਜੰਸੀ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਦਫਤਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰੀਕਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰ ਕਾਪੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀਸੀ ਦਫਤਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਿੱਠ ਹੈ ਜੋ ਮਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1971 ਨੂੰ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੁਪਹਿਰ 1.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਕਾਪੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਕਾਪੀਆਂ ਹੀ ਤਿਆਰ ਹਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ 10 ਰੁਪਏ ਰਿਸ਼ਵਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਦਿੰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਲਬੀਰ (ਸਿੰਘ) ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਟੌਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਫਤਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਆਨ (ਐਕਸ ਹਾਈਬਿਟ ਪੀਡੀ) ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ 10 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਵਿੱਚ phenolphthalein ਪਾਊਡਰ ਪਾ ਕੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਉਸੇ ਪਾਊਡਰ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਇੱਕ ਗਲਾਸ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡੁਬੋ ਕੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਪਾਣੀ ਦਾ ਰੰਗ ਗੁਲਾਬੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਮੋਜ਼। (ਐਕਸ ਹਾਈਬਿਟ ਪੀ.ਈ. ਅਤੇ ਪੀ.ਐਫ.) ਉਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਾਲ ਵਿਛਾਉਣ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਹ ਤੈਅ ਹੋਇਆ ਕਿ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪੇਗਾ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਛਾਵੇਂ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅਮਲੀਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 10 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 1) ਦਿੱਤਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਕਿਤ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਹਾਈ ਐੱਸ. ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਹੱਥ ਮਾਰ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਬੋਚ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਦੱਸੀ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸਿੰਘ ਅਤੇ

ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ. ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਅਤੇ 73 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। 10 (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀ. 1) ਉਸਦੀ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਦਾਗੀ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਨੀ ਕਮੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਪਾਣੀ ਦੇ ਗਲਾਸ ਵਿਚ ਧੋਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਰੰਗ ਗੁਲਾਬੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੀਮੋ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ PH) ਉਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਈਆਂ, PJ ਅਤੇ PK ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ (E; x-hibit PA) ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਚਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(3) ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1971 ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਫ਼ਤਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕਲਰਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਸੰਸਕਰਣ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ: -

“ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੁਪਹਿਰ 2 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਇਆ, ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਤੱਕ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਪਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਚਿੱਟ ਦਿਖਾਈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਕਾਪੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋ ਕਾਪੀਆਂ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਪਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਕਾਪੀਆਂ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਦਫ਼ਤਰ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਪੀਆਂ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇਵੇਗਾ ਜਾਂ ਉਹ ਇੰਚਾਰਜ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਬ 45 ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ 10 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਮੇਰੇ ਮੋਜ਼ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਮੈਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਆਈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਿਜੀਲੈਂਕ 'ਈ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ।”

(4) ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਗੁਰਬਹਾਨ ਸਿੰਘ (DW 1), ਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (DW: 2?) ਅਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (DW: 3) ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, D. 1 ਤੋਂ D. 8 ਤੱਕ।

(5) ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ 4) ਦੁਆਰਾ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸੀ

(ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀ.ਡੀ.) ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਜਾਲ

Chanan Ram v. State of Punjab (S. S. Dewan J.)

ਵਿਛਾਇਆ ਗਿਆ |

(6) ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਜੋਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 1) ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.ਏ., ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਰਸਮੀ ਗਵਾਹ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਦਾਇਰ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 3, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 4) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਪ. 5) ਸ਼ੈਡੋ ਗਵਾਹ ਹਨ। ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(7) ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਬੀ . 1a, ਨੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 161, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚਾਨਣ ਰਾਮ ਨੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਆਈ

(8) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਡੀ.ਡੀ. ਜੈਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਗਵਾਹ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਫਿਨੋਲ ਫੈਬਲੀਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਟੈਸਟ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ੱਕੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਟੈਸਟ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਮਾਹਰ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਅਸੰਭਵ ਸੀ।

(9) ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ 1 ਅਕਤੂਬਰ 1971 ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਸਬੰਧੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਪ. 4) ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਪ. 5) ਦੇ ਬਿਆਨ ਲਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਤਕਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 1000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। 10. ਉਸਨੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 1) ਉਸਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਮੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲਿਆ। ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿਗਨਲ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਦੱਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਨੀ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰੈਸੈਸਡ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 1) ਸਮੇਤ 73 ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 1) ਅਤੇ ਕਮੀਜ਼ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 2) ਨੂੰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦਫਤਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸ

ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਹਦੂਦ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿਰ੍ਹਾ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਰਾਹੀਂ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਛਾਪਾਮਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ 'ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ' ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਬੀ.ਲਾਲ ਮਾਥੁਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਕਲਰਕ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (DW 2) ਨੇ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1971 ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਕੈਚ ਕੇਸ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਡੀਡਬਲਿਊ 3), ਰੀਡਰ ਟੂ ਸਬ-ਜੱਜ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ "ਏ" ਪਟਿਆਲਾ; 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1971 ਦਾ ਆਪਣਾ ਪੇਸ਼ੀ ਰਜਿਸਟਰ ਲਿਆਇਆ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਤਰੀਕ 'ਤੇ 'ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ' ਦਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕਰੀਬ 4-5 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲਾ ਗਵਾਹ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਕ-ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਬੂਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਗਵਾਹ। ਇਹ ਟੀਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਝੂਠੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੰਘਣ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ। ਉਸਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁਝ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। 10-15 ਫੁੱਟ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫ਼ਤਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

(10) ਟੀ.ਐਨਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (1), ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਇੱਕ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਵਜੋਂ 80 ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਜਾਲ ਵਿਛਾਇਆ ਗਿਆ।

(1) 1969 ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ (SC) 561,

Chanan Ram v. State of Punjab (S. S. Dewan J.)

ਜੇ ਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ., ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 80 ਰੁਪਏ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਰਕਮ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ

“ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਛਾਪਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੈਡੋ ਗਵਾਹ ਬਣਾਉਣਾ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਸੀ। ਛਾਪੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦੋਸਤ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਸੀ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।
ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤ ਮੰਨਿਆ ਸੀ।

ਐਪ I ellant ਤੋਂ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀ. 1) ਦੀ ਕਥਿਤ ਬਰਾਮਦਗੀ ਸਬੰਧੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੇਤੁਕੇ ਹਨ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲਾ ਗਵਾਹ ਹੈ, ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇ ਬਾਅਦ, ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਘੋਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥ ਧੋਤੇ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਰੰਗ ਗੁਲਾਬੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਹੱਲ ਜੋ ਗੁਲਾਬੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ., ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲਿਆ। ਪ੍ਰੈਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹੋਰ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਜੇਬ 'ਚੋਂ 63 ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ। ਇਸ ਲਈ, ਫਿਨੋਲ ਫੈਬਲੀਨ ਪਾਊਡਰ ਨੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜੇਬ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਛੂਹਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਮੀਜ਼ ਦੇ ਉਸ ਆਰਟ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਘੋਲ ਵਿੱਚ ਡੁਬੋ ਕੇ ਇਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਹੱਲ ਗੁਲਾਬੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ; ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸਹੀ ਹੋਣਾ. ਰਾਮਸਿੰਘ ਬਦਰਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਿਆਸਤ (2) ਵਿਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ:-

“ਕੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਥਰੇਸੀਨ ਪਾਊਡਰ ਅਤੇ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਲੇਟ ਕਿਰਨਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਹ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਮਿਲੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਊਡਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਜਾਂ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਊਡਰ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਐਥਰੇ ਸੀਨ ਪਾਊਡਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਪੱਕਾ ਤਰੀਕਾ, ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਸਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਕੀ ਏ ਆਮ ਆਦਮੀ ਐਥਰੇਵਨ ਪਾਊਡਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਟੈਸਟ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਟੈਸਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਥਰੇਸੀਨ ਪਾਊਡਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ।

ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ (3), ਐਸ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨਟੈਂਟ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਰੇਨ ਨੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਨੋਲਫਥੈਲੀਨ ਪਾਊਡਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਪਾਊਡਰ। ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਅਤੇ ਜੇਬ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਪਾਸੇ ਨਾਲ ਚਿਪਕ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਮੀਜ਼ ਦਾ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡੁਬੋਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਗੁਲਾਬੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਪਰਾਧ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਫਿਨੋਲਫਥੈਲੀਨ ਪਾਊਡਰ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਢੰਗ, ਆਦਿ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾਹਰ ਰਾਏ ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਦੀ ਕਥਿਤ ਬਰਾਮਦਗੀ ਵਿੱਚ ਫਿਨੋਲਫਥੈਲੀਨ ਪਾਊਡਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਕਿ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਲਈ 10 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਆਪਣੇ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ। ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(2) ਏਆਈਕੇ 1960 ਗੁਜਰਾਤ 7,

(3) ਸੀ.ਆਰ. A. 229 of 72, 26 ਮਈ 1972 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(11) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜੇਕਰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ

Chanan Ram v. State of Punjab (S. S. Dewan J.)

ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਬਾਂਡਾਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੇ.ਟੀ.ਐਸ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਆਰ ਐਨ ਮਿੱਤਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

ਜੇਗ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਉਰਫ਼ ਬਨ ਗੋਪਾਲ (ਮ੍ਰਿਤਕ) -ਜਵਾਬਦਾਰ।

1975 ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 64

13 ਜਨਵਰੀ 1978 ਈ.

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ (1894 ਦਾ 1)- ਧਾਰਾ 31(1) ਅਤੇ (2)—ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੈਨਸ਼ਨ—ਅਜਿਹਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ—ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ—ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਉਪਾਅ—ਕੀ ਇਹ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਲੇਖ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਮ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਲੈਕਟਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਵਿਸ਼ੋ (3) ਅਧੀਨ -ਸੈਕਸ਼ਨ (2) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਉਹੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰ ਸਕੇ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਕਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਜੋ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਖੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਧਾਰਾ 31 (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਦੋਵੇਂ ਉਪਾਅ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਾ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰ ਲਈ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੬)

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਅਪੀਲੀ ਅਪਰਾਧੀ

ਐਸਐਸ ਦੀਵਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

ਚੰਨ ਰਾਮ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1974 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 199

13 ਜਨਵਰੀ 1978 ਈ.

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ (1860 ਦਾ XLV) — ਧਾਰਾ 161 — ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ — ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਜੇਬ ਤੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਫੀਨੋਲਫਥੈਲੀਨ ਪਾਊਡਰ* — ਅਜਿਹੇ ਪਾਊਡਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਡੁਬੋਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ—ਨਹੀਂ ਮਾਹਰ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਇਸ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਢੰਗ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਸਜ਼ਾ-ਕੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਆਈ

ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ 'ਤੇ ਫੀਨੋਲਫਥੈਲੀਨ ਪਾਊਡਰ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਪਾਊਡਰ ਜੇਬ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਪਾਸੇ ਚਿਪਕ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਾ ਹਿੱਸਾ . ਅਜਿਹੇ ਪਾਊਡਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਮੀਜ਼ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡੁਬੋਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, - ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਫੀਨੋਲਫਥੈਲੀਨ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਢੰਗ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਮਾਹਰ ਰਾਏ ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਪਾਊਡਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(ਪਾਰਾ 10)

ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਾਈ ਬਾਹਰੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ, ਸਿਤੀ 30 ਜਨਵਰੀ, 1974 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।

ਦੋਸ਼: ਧਾਰਾ 161 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ

ਸਜ਼ਾ : ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਆਰਆਈ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨਾ। 1.000 (ਰੁ. ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ)। ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਆਰ.ਆਈ.

ਡੀ, ਡੀ ਜੈਨ ਅਤੇ ਏਸੀ ਜੈਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਡੀ.ਐਸ.ਕੀਰ ।

ਨਿਰਣਾ

iS, S. ਦੀਵਾਨ, J.— ਇਹ ਚੰਨਣ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼੍ਰੀ ਏ.ਐਲ. ਬਾਹਰੀ, (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ), ਪਟਿਆਲਾ, ਮਿਤੀ 30 ਜਨਵਰੀ, 1974 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। 6 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ 1,000 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਈਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ 3 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਕੱਟਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੰਤਕਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਫਤਰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਾਹੀਂ ਨਕਲ ਏਜੰਸੀ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਦਫਤਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰੀਕਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰ ਕਾਪੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀਸੀ ਦਫਤਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਿੱਠ ਹੈ ਜੋ ਮਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1971 ਨੂੰ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੁਪਹਿਰ 1.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਕਾਪੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਕਾਪੀਆਂ ਹੀ ਤਿਆਰ ਹਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ 10 ਰੁਪਏ ਰਿਸ਼ਵਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਦਿੰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਲਬੀਰ (ਸਿੰਘ) ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਟੌਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਫਤਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਆਨ (ਐਕਸ ਹਾਈਬਿਟ ਪੀਡੀ) ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ 10 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਵਿੱਚ phenolphthalein ਪਾਊਡਰ ਪਾ ਕੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਉਸੇ ਪਾਊਡਰ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਇੱਕ ਗਲਾਸ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡੁਬੋ ਕੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਪਾਣੀ ਦਾ ਰੰਗ ਗੁਲਾਬੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਮੋਜ਼ (ਐਕਸ ਹਾਈਬਿਟ ਪੀ.ਈ. ਅਤੇ ਪੀ.ਐਫ.) ਉਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਾਲ ਵਿਛਾਉਣ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਹ ਤੈਅ ਹੋਇਆ ਕਿ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪੇਗਾ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਛਾਵੇਂ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅਮਲੀਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 10 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 1) ਦਿੱਤਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਕਿਤ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਹਾਈ ਐੱਸ. ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਹੱਥ ਮਾਰ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਬੋਚ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਦੱਸੀ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸਿੰਘ ਅਤੇ

Chanan Ram v. State of Punjab (S. S. Dewan J.)

ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ. ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਅਤੇ 73 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। 10 (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀ. 1) ਉਸਦੀ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਦਾਗੀ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਨੀ ਕਮੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਪਾਣੀ ਦੇ ਗਲਾਸ ਵਿਚ ਧੋਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਰੰਗ ਗੁਲਾਬੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੀਮੋ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ PH) ਉਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਈਆਂ, PJ ਅਤੇ PK ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ (E; x-hibit PA) ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਚਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(3) ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1971 ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਫ਼ਤਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕਲਰਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਸੰਸਕਰਣ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ: -

“ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੁਪਹਿਰ 2 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਇਆ, ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਤੱਕ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਪਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਚਿੱਟ ਦਿਖਾਈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਕਾਪੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋ ਕਾਪੀਆਂ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਪਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਕਾਪੀਆਂ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਦਫ਼ਤਰ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਪੀਆਂ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇਵੇਗਾ ਜਾਂ ਉਹ ਇੰਚਾਰਜ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਬ 45 ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ 10 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਮੇਰੇ ਮੋਜ਼ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਮੈਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਆਈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਿਜੀਲੈਂਕ 'ਈ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ।”

(4) ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਗੁਰਬਹਾਨ ਸਿੰਘ (DW 1), ਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (DW: 2?) ਅਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (DW: 3) ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, D. 1 ਤੋਂ D. 8 ਤੱਕ।

(5) ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ 4) ਦੁਆਰਾ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸੀ

(ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀ.ਡੀ.) ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਜਾਲ

ਵਿਛਾਇਆ ਗਿਆ |

(6) ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 1) ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.ਏ., ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਰਸਮੀ ਗਵਾਹ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਦਾਇਰ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 3, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 4) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਪ. 5) ਸ਼ੈਡੋ ਗਵਾਹ ਹਨ। ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(7) ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਬੀ . la, ਨੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 161, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚਾਨਣ ਰਾਮ ਨੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਆਈ

(8) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਡੀ.ਡੀ. ਜੈਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਗਵਾਹ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਫਿਨੋਲ ਫੈਬਲੀਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਟੈਸਟ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ੱਕੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਟੈਸਟ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਮਾਹਰ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਅਸੰਭਵ ਸੀ।

(9) ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ 1 ਅਕਤੂਬਰ 1971 ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਸਬੰਧੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਪ. 4) ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਪ. 5) ਦੇ ਬਿਆਨ ਲਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਤਕਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 1000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। 10. ਉਸਨੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 1) ਉਸਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਮੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲਿਆ। ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿਗਨਲ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਦੱਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਨੀ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰੈਸੈਸਡ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 1) ਸਮੇਤ 73 ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 1) ਅਤੇ ਕਮੀਜ਼ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 2) ਨੂੰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦਫਤਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸ

Chanan Ram v. State of Punjab (S. S. Dewan J.)

ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਹਦੂਦ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿਰ੍ਹਾ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਰਾਹੀਂ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਛਾਪਾਮਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ 'ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ' ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਬੀ.ਲਾਲ ਮਾਬੁਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਕਲਰਕ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (DW 2) ਨੇ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1971 ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਕੈਚ ਕੇਸ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਡੀਡਬਲਿਊ 3), ਰੀਡਰ ਟੂ ਸਬ-ਜੱਜ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ "ਏ" ਪਟਿਆਲਾ; 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1971 ਦਾ ਆਪਣਾ ਪੇਸ਼ੀ ਰਜਿਸਟਰ ਲਿਆਇਆ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਤਰੀਕ 'ਤੇ 'ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ' ਦਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕਰੀਬ 4-5 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲਾ ਗਵਾਹ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਕ-ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਬੂਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਗਵਾਹ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਝੂਠੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੰਘਣ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਉਸਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁਝ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। 10-15 ਫੁੱਟ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੜਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

(10) ਟੀ.ਐਨਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (1), ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਇੱਕ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਵਜੋਂ 80 ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਜਾਲ ਵਿਛਾਇਆ ਗਿਆ।

(1) 1969 ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ (SC) 561,

ਜੋ ਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ., ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 80 ਰੁਪਏ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਰਕਮ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ

“ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਛਾਪਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੈਡੋ ਗਵਾਹ ਬਣਾਉਣਾ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਸੀ। ਛਾਪੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦੋਸਤ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਸੀ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।
ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤ ਮੰਨਿਆ ਸੀ।

ਐਪ I ellant ਤੋਂ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀ. 1) ਦੀ ਕਥਿਤ ਬਰਾਮਦਗੀ ਸਬੰਧੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੇਤੁਕੇ ਹਨ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲਾ ਗਵਾਹ ਹੈ, ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇ ਬਾਅਦ, ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਘੋਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥ ਧੋਤੇ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਰੰਗ ਗੁਲਾਬੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਹੱਲ ਜੋ ਗੁਲਾਬੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ., ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲਿਆ। ਪ੍ਰੈਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹੋਰ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਜੇਬ 'ਚੋਂ 63 ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਨੋਲ ਫੈਬਲੀਨ ਪਾਊਡਰ ਨੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜੇਬ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਛੂਹਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਮੀਜ਼ ਦੇ ਉਸ ਆਰਟ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਘੋਲ ਵਿੱਚ ਡੁਬੋ ਕੇ ਇਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਹੱਲ ਗੁਲਾਬੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ; ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

Chanan Ram v. State of Punjab (S. S. Dewan J.)

ਸਹੀ ਹੋਣਾ. ਰਾਮਸਿੰਘ ਬਦਰਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਿਆਸਤ (2) ਵਿਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ:-

“ਕੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਥਰੇਸੀਨ ਪਾਊਡਰ ਅਤੇ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਲੇਟ ਕਿਰਨਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਹ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਮਿਲੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਊਡਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਜਾਂ ਕਮੀਜ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਊਡਰ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਐਥਰੇ ਸੀਨ ਪਾਊਡਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਪੱਕਾ ਤਰੀਕਾ, ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਸਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਕੀ ਏ ਆਮ ਆਦਮੀ ਐਥਰੇਵਨ ਪਾਊਡਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਟੈਸਟ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਟੈਸਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਥਰੇਸੀਨ ਪਾਊਡਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ।

ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਪੂਰ ਸਿਰਿਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (3) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਐਸ.ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਇਨਟੈਟ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਫੈਨੋਲਫਥੈਲੀਨ ਪਾਊਡਰ ਨੂੰ ਕਰੀਨੋ ਨੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਪਾਊਡਰ। ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਅਤੇ ਜੇਬ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਪਾਸੇ ਨਾਲ ਚਿਪਕ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਮੀਜ਼ ਦਾ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡੁਬੋਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਗੁਲਾਬੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਪਰਾਧ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਫੈਨੋਲਫਥੈਲੀਨ ਪਾਊਡਰ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਢੰਗ, ਆਦਿ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾਹਰ ਰਾਏ ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਦੀ ਕਥਿਤ ਬਰਾਮਦਗੀ ਵਿੱਚ ਫੈਨੋਲਫਥੈਲੀਨ ਪਾਊਡਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਕਿ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਲਈ 10 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਆਪਣੇ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ। ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(2) ਏਆਈਕੇ 1960 ਗੁਜਰਾਤ 7,

(3) ਸੀ.ਆਰ. A. 229 of 72, 26 ਮਈ 1972 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(11) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ

ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜੇਕਰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਬਾਂਡਾਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੇ. ਟੀ. ਐਸ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਆਰ ਐਨ ਸਿੱਤਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

ਜੇਗ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਉਰਫ ਬਨ ਗੋਪਾਲ (ਮ੍ਰਿਤਕ) -ਜਵਾਬਦਾਰ।

1975 ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 64

13 ਜਨਵਰੀ 1978 ਈ.

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ (1894 ਦਾ 1)- ਧਾਰਾ 31(1) ਅਤੇ (2)—ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੈਨਸ਼ਨ—ਅਜਿਹਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ—ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ—ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਉਪਾਅ—ਕੀ ਇਹ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਲੇਖ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਮ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਲੈਕਟਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਵਿਸ਼ੋ (3) ਅਧੀਨ -ਸੈਕਸ਼ਨ (2) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਉਹੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰ ਸਕੇ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਕਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਜੋ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਖੜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਧਾਰਾ 31 (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਦੋਵੇਂ ਉਪਾਅ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਾ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰ ਲਈ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੬)

Chanan Ram v. State of Punjab (S. S. Dewan J.)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ